

PREEK

Op jullie huwelijksdag preken heeft iets heel bijzonders, dierbare Marina en Coen. Meestal sta ik bij een huwelijksviering tegenover een bruidspaar dat, als het ware vaderlijke gevoelens, of langzamerhand grootvaderlijke gevoelens in mij wekt, zodat ik de neiging krijg om wijze woorden te spreken, of goede raad over het jonge stel uit te storten. Daar heb ik op deze dag en bij jullie helemaal geen last van. Wat zou ik jullie ook moeten zeggen? En dat 'niet weten' scheidt hele nieuwe mogelijkheden. En omdat de omstandigheden het ook nog eens niet mogelijk maken dat we hier een hoogliturgische plechtigheid van maken, waardoor de voorganger als vanzelf op een afstand komt te staan, kan ik vandaag, in deze meditatieve viering van gebed en gezang, als het ware naast jullie blijven staan en me mét jullie verwonderen en verheugen, over wat het leven met jullie gedaan heeft en vandaag weer doet. Ons verbazen over wat een mens is, kwetsbaar, afhankelijk van z'n omgeving, zijn opvoeding, van wat mensen met hem of haar doen, klein, maar met een onuitroeibaar verlangen om lief te hebben en bemind te worden, een verlangen dat zó sterk is, dat het ons ons leven lang motiveert, gaande houdt en zoekend. En dat geldt voor ons allemaal, niemand uitgezonderd. Bemind worden en liefhebben, het is voor ons zo wezenlijk als de lucht die wij ademen. Waar de liefde in een leven ontbreekt gaat het heel erg fout. Een zeer groot deel van ons leven draait daarom. We proberen van alles, we zoeken, gaan dwaalwegen. Mensen vinden er zeer eigen vormen voor. En liefhebben kan zeer verschillende gevoelsnuances krijgen en in zeer uiteenlopende kleuren geschilderd worden. Als je iemand goed hebt leren kennen, met hem of haar bevriend bent geraakt, dan hoor je misschien het verhaal van de liefde, het levensverhaal van die vriend.

Jullie keuze van de lezingen voor deze viering weerspiegelt de veelkleurigheid van de liefde. Twee lezingen; de eerste, meteen herkenbaar. Ja! dat is de liefde zoals we ze graag zien. Paulus heeft raak geschetst wat mensen als ideaal van leven in liefde ervaren. Ze geeft het leven zin en glans, die het ernstig ontbeert waar mensen liefdeloos met elkaar omgaan. De liefde weet van geven en nemen, van vergeven en voor lief nemen. Wat ben je koning te rijk als je de liefde, de geliefde hebt gevonden. Jullie zijn daar voor ons het wandelende bewijs van.

Maar jullie tweede lezing is heel anders van kleur. Je vraagt je onwillekeurig af, wat deze lezing met de liefde te maken heeft. Het ideaal is op hét eerste gezicht niet meteen herkenbaar, op het tweede gezicht trouwens ook niet. Het gaat over tegenwind, over alleen zijn en over water lopen en over schreeuwen van angst. Hebben die twee lezingen eigenlijk wel enige overeenkomst. Jullie vinden blijkbaar van wel en ik ben het helemaal met jullie eens.

In het tweede stukje van de Paulustekst worden een hele reeks eigenschappen opgesomd, die bij een relatie horen, die we met het woord liefde mogen aanduiden. Maar wat me daarin opvalt is dat die eigenschappen bijna allemaal negatief zijn geformuleerd. De liefde praalt niet, ze beeldt zich niets in, zij zoekt zichzelf niet, laat zich niet kwaad maken enzovoort. Blijkbaar is het gewone, niet door de liefde geleide gedrag van de mens precies het tegendeel daarvan. Gewoonlijk is de mens wél afgunstig, een opschepper, gaat hij af op schone schijn en zoekt hij juist wel zichzelf. In het gewone leven laten mensen zich weldegelijk kwaad maken en kunnen ze jarenlang aangedan kwaad blijven nadragen. Dat weten we maar al te goed.

De liefde verandert 'n mens. Het gewone gedrag verandert, omdat er 'n ander in het leven is gekomen die bijna belangrijker is geworden dan jijzelf. Ja, ik weet natuurlijk ook wel dat er heel wat liefde bestaat, die alleen uit is op eigen behoefte bevrediging, maar die verdient de naam Liefde niet. Nee, de liefde waar Paulus het over heeft en die we vanmiddag hier vieren, begint als ik begin mezelf los te laten, steeds vaker bereid ben mijn belang de tweede viool te laten spelen. Liefde is: Er op uit zijn dat de ander het goed maakt, bloeit, tot zijn of haar recht komt, en daar je geluk in vinden. Het is nooit gemakkelijk maar altijd weldadig. Het gaat nooit vanzelf, je moet jezelf steeds overwinnen. Het blijft het loslaten van zijne majesteit 'het ik' om je over te geven aan het goddelijke 'Jij'.

En nu is het mooie, dat we in het tweede stukje van ons evangelieverhaal juist dat zien gebeuren. Jezus komt over het water naar de leerlingen toegelopen. Die zitten in hun boot tegen de storm in te varen. Mensen hebben veelal de grootst mogelijke moeite om te geloven dat Jezus over het water liep. Dat snap ik nooit zo goed. Alsof we niet allemaal voortdurend over water lopen. We maken onszelf voor het gemak wijs, dat we vaste grond onder de voeten hebben, terwijl er ontstellend weinig vastigheid in ons leven te vinden is. Wat is er nou zeker? De dag van morgen niet, onze gezondheid niet, onze welvaart niet, ons klimaat niet, de betrouwbaarheid van de mensen niet. We lopen met z'n allen op water. Maar omdat we dat niet vertrouwen hebben we onszelf een bootje gebouwd en worstelen we met z'n allen om het drijvend en behoorlijk op koers te houden. En Jezus, - die van de liefde die niet om schone schijn geeft -, die loopt dus gewoon over het water. Als de leerlingen dat maar spokachtig vinden en schreeuwen van angst, dan zegt Hij doodnuchter: "Wees gerust, ik ben het, vreest niet!"

En dan gebeurt het. Petrus wil altijd bij Jezus zijn. Hij heeft de liefde gevonden en kan daar niet meer buiten. Maar zoals we al zeiden: De liefde is nooit gemakkelijk en nooit vanzelfsprekend. Petrus leert dat hij, om haar te vinden, zichzelf, zijn veiligheid, zijn boot los moet laten. "Heer, als Gij het zijt, zeg mij dan dat ik over het water naar u toe moet komen!" Kom, zegt Jezus. En Petrus doet het. Hij waagt de stap naar de ander, zijn vriend, zijn meester, én... het gaat.

Jullie beiden, Manna en Coen, zijn daar nu mee bezig. Uit je boot stappen en naar elkaar toe gaan, over het water. Wat bewonder ik dat toch in jullie. Wat bewonder ik de kracht van de liefde. Dat jullie, ondanks alle ervaringen van het verleden, ondanks alle kwetsuren en wonden die je hebt opgelopen, toch eikaars roep: "Ik ben het, wees niet bang. Kom!" hoort en toelaat en er zo helemaal voor durft te gaan. Jezelf steeds meer loslaten, je eigen leven, je pijn. Alles watje geworden bent in de waagschaal leggen om je geluk te vinden in elkaar. En dan zal onderweg de angst nog best wel eens toeslaan. Want de golven zijn hoog en de tegenwind, uit steeds wisselende hoek, is soms verbijsterend sterk. Er zal best wel wat misgaan op jullie pad, zodat je met de neus op het feit gedrukt wordt datje op water loopt. Maar jullie hebben vandaag aan elkaar beloofd, dat er dan steeds die hand zal zijn, die terstond wordt toegestoken om elkaar vast te grijpen. En misschien dat je dan ook die wonderlijke woorden van Jezus nieuw mag proeven en verstaan: "M'n lieve, kleine gelovige, waarom heb je getwijfeld?"

En God, die jullie vandaag weer zegent met zijn altijd bijzondere zegen, Hij belooft jullie beiden vandaag, dat in de hand, die jullie elkaar altijd weer toesteken, zijn hand verborgen is. Want God is liefde, en wat de liefde doet, doet Hij voor ons, Amen.

Gregory A. Brenninkmeijer SJ.